

ZAKON MOJŻESZOWY A ZAKON CHRYSZTUSOWY

Jak my ludzie traktujemy Biblię?

Jedni widzą ją tylko w księgarni, w Kościele. Inni nawet mają ją na półce w pokoju, jeszcze kolejni nawet ją czasami otwierają i czytają, a jeszcze inni nie tylko czytają, ale przechowują w sercu. I tylko to ostatnie zachowanie jest owocem chrześcijańskiego życia.

Najczęściej czytamy i przechowujemy w sercu Nowy Testament. Wiemy, że w centrum naszej wiary jest osoba i dzieło Chrystusa. Wiemy, że Chrystus zawarł z nami jako Kościołem Nowe Przymierze.

Ale co ze Starym Testamentem?

Zapytajmy samego Jezusa.

Panie Jezu co mam zrobić ze Starym Testamentem/Przymierzem Mojżeszowym?

Jezus odpowiedziałby nam.

Wiecie, kiedy miałem zaledwie osiem dni moi ziemscy rodzice zgodnie z zakonem mnie obrzezali, jak czytamy:

Łukasza 2,21 A gdy minęło osiem dni, aby obrzezano dziecię, tedy nadano mu imię Jezus, jak je nazwał anioł, zanim się w żywocie poczęło.

Potem moi ziemscy rodzice złożyli zgodnie z Prawem Mojżeszowym za mnie ofiarę w świątyni, w ogóle przestrzegali Przymierza z góry Synaj i mnie tego też uczyli.

22 A gdy minęły dni oczyszczenia ich według zakonu Mojżeszowego, przywiedli je do Jerozolimy, aby je stawić przed Panem,

23 Jak napisano w zakonie Pańskim, iż: Każdy pierworodny syn będzie poświęcony Panu,

24 I aby złożyć ofiarę według tego, co powiedziano w zakonie Pańskim, parę synogarlic albo dwa gołąbki.

39 A gdy wykonali wszystko według zakonu Pańskiego, wrócili do Galilei, do miasta swego Nazaretu.

Drodzy, moją misją na ziemi było (jak wyraził to Ewangelista Łukasz:

Ewangelia św. Łukasza 19:10 Przyszedł bowiem Syn Człowieczy, aby szukać i zbawić to, co zginęło.

Wiecie w jaki sposób jedynie mogłem zbawić Was, którzy zginęliście?

Otóż przez Mojżesza darowałem mojemu wybranemu narodowi Izraelskiemu Prawo.

Zwarłem z nim Przymierze. Wiedziałem jednak, że ludzie nie dadzą rady wypełnić

wszystkich przykazań i będą winni grzechu. Dlatego przyszedłem, aby w postaci

człowieka, aby sam wypełnić doskonale Moje Prawo i bez winy umrzeć w miejsce winnej

ludzkości za ich grzechy. Dlatego powiedziałem: *17 Nie mniemajcie, że przyszedłem rozwiązać zakon albo proroków; nie przyszedłem rozwiązać, lecz wypełnić. (Ew.Mat.5,17)*
18 Bo zaprawdę powiadam wam: Dopóki nie przeminie niebo i ziemia, ani jedna jota, ani jedna kreska nie przeminie z zakonu, aż wszystko to się stanie.

Jak myślicie - czy wyrażenie, którego ja Chrystus użyłem dotyczyło całego Prawa Mojżeszowego?

1.Oczywiście, ponieważ ani jedna jota i kreska nie miały przeminąć! Czyli jeśli bym jako Chrystus nie wypełnił Prawa, musielibyście przestrzegać zarówno szabat, jak i przykazań, związanych z ofiarami ze zwierząt.

Kiedy podczas tej wypowiedzi podkreślałem, że do czasu wypełnienia przeze mnie wszystkiego, całe Prawo nie może być zniesione, omawiałem 6 praw Starego Testamentu, z których żadne (aż do czasu ich wypełnienia) nie może być ZMIENIONE ani zniesione (Mt 5:18-48). Jak myślicie - Ile z tych praw dotyczyło przykazań Dekalogu?

Mt 5:21-26: Nie będziesz zabijał

Mt 5:27-30: Nie będziesz cudzołożył

Mt 5:31-32: Jeśli kto chce oddalić swoją żonę, niech jej da list rozwodowy (Pwt 24)

Mt 5:33-37: Nie będziesz fałszywie przysięgał, lecz dotrzymasz Panu swej przysięgi (Kpł 19:12).

Mt 5:38-42: Oko za oko i ząb za ząb (Wj 21:24)

Mt 5:43-48: Będziesz miłował swego bliźniego (Pwt 23:3 – 6)

Tylko dwa z tych praw to część dekalogu. Pozostałe cztery znajdowały się poza dekalogiem.

To dowodzi, że kiedy ja Chrystus mówiłem o Prawie, nie miałem na myśli Dekalogu, ale całe Prawo.

Przypomnijcie sobie to słowo, które powiedziałem:

17 Nie mniemajcie, że przyszedłem rozwiązać zakon albo proroków; nie przyszedłem rozwiązać, lecz wypełnić. (Ew.Mat.5,17)

Czyli oprócz wypełnienia Prawa Mojżeszowego o czym jeszcze mówiłem?

Mówiłem także O PROROKACH.

Drodzy, tak, jak wyrażenie "Prorocy" odnosi się do całości nauczania prorockiego (do wszystkich ksiąg prorockich), podobnie "Prawo" odnosi się do całego Prawa Mojżeszowego, włącznie z prawem ceremonialnym, a nie np. tylko do dekalogu.

Jeżeli tzw. "Prawo" z Mt 5:17 ograniczylibyśmy tylko do dekalogu, to wówczas również wg (niebiblijnych) kryteriów musielibyśmy tzw. Proroków utożsamić tylko z częścią nauczania prorockiego. Tylko na jakiej podstawie? Bo nie byłaby to podstawa biblijna.

Wypełniałem doskonale Prawo przestrzegając go w miejsce ludzi. Ale wiecie w jaki sposób wypełniałem proroków?

Otóż wyjaśniłem to właśnie w kazaniu na górze:

Ewangelia św. Jana 5:39 Badacie Pisma, bo sądzicie, że macie w nich żywot wieczny; a one składają świadectwo o mnie;

Faryzeuszom również zwróciłem uwagę, że wypełniam przepowiednie prorockie odnośnie mnie jako Mesjasza:

Łk 24:25-27:

Na to On rzekł do nich: O nierozumni, jak nieskore są wasze serca do wierzenia we wszystko, co powiedzieli prorocy! Czyż Mesjasz nie miał tego cierpieć, aby wejść do swej chwały? I zaczynając od Mojżesza poprzez wszystkich proroków wykladał im, co we wszystkich Pismach odnosiło się do Niego.

Łk 24:44

Potem rzekł do nich: To właśnie znaczyły słowa, które mówiłem do was, gdy byłem jeszcze z wami: Musi się wypełnić wszystko, co napisane jest o Mnie w Prawie Mojżesza, u Proroków i w Psalmach.

Takie jest znaczenie przesłania wypełnić - Tak, ja wypełniłem!

Wyobraźcie sobie, że ówcześni duchowni, uczeni w Piśmie wielokrotnie próbowali sprawić, abym złamał Prawo Boże. Ja wiedząc jednak, że nigdy tego nie zrobiłem zapytałem ich wprost:

46 Któż z was może mi dowieść grzechu? (Ew.Jana 8,46)

Oczywiście ci duchowni wielokrotnie oskrajali mnie, że łamię Prawo Mojżeszowe, bo uzdrawiam w sabbat albo pozwalam, aby moi uczniowie rwali kłosa w sabbat. Ale to ja wiedziałem, jak najlepiej interpretować Prawo, które jako Bóg sam ustanowiłem, dlatego im powiedziałem:

8 Albowiem Syn Człowieczy jest Panem sabbatu. (Ew.Mat.12,8)

Pewnego razu przyszedł do mnie młodzieniec i zapytał: *I Nauczycielu, co dobrego mam czynić, aby osiągnąć żywot wieczny? (Ew.Mat. 19,16)* Wiecie na co mu wskazałem? Powiedziałem mu o przestrzeganiu przykazań wiedząc, że się stara to czynić, ale za tymi nakazami nie szło jego serce, prawdziwa miłość do Boga i ludzi.

Czy jednak jeśli Chrystus wypełnił Prawo Mojżeszowe i Proroków to nadal obowiązuje Stary Testament chrześcijan?

Myszę, że kiedy przywołałibyśmy apostoła Pawła to zapytałby nas, co mamy na myśli mówią czy obowiązuje czy nie.

Jeśli mamy na myśli fakt, że całe Pismo jest pożyteczne to tak, ale jeśli mam na myśli, że mam dziś przestrzegać Zakonu Mojżeszowego to nie!

Również w listach apostołskich wielokrotnie przywoływany jest autorytet *Pism* (np. 1 Kor 15,3).

Należałoby też dodać, że wspomniany na początku artykułu fragment z drugiego Listu do Tymoteusza 3,16-17 w dużej mierze dotyczy właśnie Starego Testamentu! Apostoł Paweł napisał te słowa w latach sześćdziesiątych pierwszego wieku. Nowy Testament wciąż jeszcze wtedy powstawał, niektóre księgi były już używane przez chrześcijan (np. sam Paweł cytuje Łk 10,7 w 1 Tm 5,18), ale wiele ksiąg dopiero co zostało napisanych lub miało dopiero powstać. Pismem ówczesnego Kościoła był w pierwszej kolejności właśnie Stary Testament i to on jest zdaniem apostoła pożyteczny do nauki oraz wychowywania w sprawiedliwości. Jeżeli zatem naprawdę chcemy podążać za nauką Jezusa i apostołów, powinniśmy studiować księgi, które oni uznawali za natchnione.

Dlaczego?

Stary Testament może nam zaoferować wiele cennych lekcji.

Weźmy np. bogactwo księgi Jonasza, która pokazuje, iż Boże miłosierdzie jest skierowane do wszystkich narodów.

Albo pierwszy rozdział Księgi Rodzaju, z którego dowiadujemy się, że wszystko co istnieje jest dziełem dobrego Boga. Albo lekcje na temat ludzkiego cierpienia i posłuszeństwa w cierpieniu z księgi Joba.

1. **Starego Testamentu nie można odrzucić jako natchnionego Słowa Bożego i pożytecznego do codziennego życia!** II List do Tymoteusza 3:16 *Całe Pismo przez Boga jest natchnione i pożyteczne do nauki, do wykrywania błędów, do poprawy, do wychowywania w sprawiedliwości,*

Trudniej jest zrozumieć NT gdyby nie było ST, chociaż jestem przekonany, że tam gdzie jest przełumaczony jedynie Nowy Testament i osoba czy grupa osób ma możliwość go czytać, może się nawrócić i wstępować w ślady Chrystusa nie znając S.T.

Chrześcijanie opierają się na NT, ponieważ to z niego bierze się doktryna Kościoła i wszystko co się z tym wiąże. Nie zapominają jednak o ST, nie wolno im tego zrobić. Gdyby tak się stało musieliby odłożyć na bok na przykład prorocтва dotyczące Chrystusa, lekcje płynące z dziejów Izraela, także naukę moralną, w tym oczywiście objawienie się Boga. Gdyby tak się stało chrześcijanie musieliby zapomnieć o łączniku spajającym ST i NT, którym, pośród innych rzeczy, jest rodowód Pana Jezusa.

Czy jednak Przykazania Prawa Mojżeszowego będące Prawem "Starego Przymierza" nas obecnie obowiązują?

Aby lepiej zrozumieć tę kwestię należy kilka rzeczy uściślić. Otóż:

a) Pismo Święte nie dzieli zakonu na różne dziedziny, ale wszystkie prawa nadane przez Boga Mojżeszowi nazywa zakonem, również Dekalog jest jego częścią.

W związku z tym czytelnik Biblii musi pamiętać, że czytając o zakonie Mojżeszowym, albo o prawie Przymierza z góry Synaj musi przyjąć brak biblijnego uzasadnienia na rozdzielanie poszczególnych przykazań zakonu.

Nie mamy Bożego mandatu w tworzeniu listy przykazań wyjętych z prawa Mojżeszowego, które wciąż obowiązują jednocześnie odrzucając inne przykazania Boże Starego Przymierza. Jakże wielu ludzi/kościółów traktuje jednak wybiórczo zakon Mojżeszowy, wybierając sobie jak rodzynki z ciasta pewne przykazania ku ich przestrzeganiu!

Czyż cały zakon nie jest doskonały jak wyraził to Psalm 19,8 albo święty jak wyraża to list do Rzymian 7,12?

Ap.Paweł pisząc do Zboru w Galacji wyraźnie stwierdza, że gdyby usprawiedliwienie było przez zakon Mojżeszowy to należałoby cały zakon wypełnić, a nie tylko jego część!

"Bo wszyscy, którzy polegają na uczynkach zakonu są pod przekleństwem; napisano bowiem: Przeklęty każdy, kto nie wytrwa w pełnieniu wszystkiego, co jest napisane w księdze zakonu." (Gal.3,10)

Natomiast ap.Jakub podkreśla, że wystarczy nie przestrzegać jednego przykazania (z 613 przykazań zakonu), aby stać się winnym złamania wszystkich!

Ktokolwiek bowiem zachowa cały zakon, a uchybi w jednym, stanie się winnym wszystkiego. (Jakuba 2,10)

Czy Dekalog (10 Przykazań) jest częścią (nierozzerwalnego zresztą) zakonu Mojżeszowego?

Nie tylko Dekalog jest częścią zakonu, ale jest nawet nazywany zakonem!

Spójrzmy na ten zacytowany werset z Jakuba 2,10 w jego kontekście. Otóż w wersecie poprzedzającym czyli 9 powiedziane jest o tym, że jeśli ktoś czyni różnicę między osobami to przestępuje zakon. W wersecie 10 zostało użyte to pojęcie "całego zakonu".

A jak zostało nazwane przestąpienie VI i VII przykazania Dekalogu?

11 Bo Ten, który powiedział : Nie cudzołóż, powiedział też: Nie zabijaj; jeżeli więc nie cudzołożysz, ale zabijasz, jesteś przestępcą zakonu.

Przestąpienie przykazań Dekalogu jest Przestąpieniem zakonu!

b) ponieważ Zakon Mojżeszowy zawiera Dekalog to ważność Zakonu jest równoznaczna z ważnością Dekalogu!

Jak długo ważne jest kapłaństwo lewickie i w oparciu o jaki zakon zostało ustanowione?
Hebr. 7;11 Gdyby zaś doskonałość była osiągalna przez kapłaństwo lewickie, a wszak w oparciu o nie otrzymał lud zakon, to jaka jeszcze była potrzeba ustanawiać innego kapłana według porządku Melchisedeka, zamiast pozostać przy porządku Aarona?

Jak czytaliśmy przez służbę kapłanów zakonu Mojżeszowego nie można było osiągnąć życia wiecznego. Dlatego w Nowym Przymierzu zostaje ustanowione nowe kapłaństwo. Kto jest nowym kapłanem?

*23 Tamtych kapłanów było więcej, gdyż śmierć nie pozwalała im pozostawać w urzędzie;
24 Ale Ten sprawuje kapłaństwo nieprzechodnie, ponieważ trwa na wieki.*

Nowy Testament często używał ilustracji, aby wyjaśnić jakąś prawdę. Podobnie użył ilustracji jeśli chodzi o Stare Przymierze (oparte na przykazaniach Zakonu Mojżeszowego) oraz o Nowe Przymierze (oparte na Zakonie Chrytusowym).
Czytamy o tym w liście do Galacjan 4

22 Napisane jest bowiem, że Abraham miał dwóch synów, jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej.

24 A to jest powiedziane obrazowo: oznaczają one dwa przymierza, jedno z góry Synaj, które rodzi w niewolę, a jest nim Hagar.

25 Hagar jest to góra Synaj w Arabii; odpowiada ona teraźniejszemu Jeruzalem, gdyż jest w niewoli razem z dziećmi swymi.

26 Jeruzalem zaś, które jest w górze, jest wolne i ono jest matką naszą.

29 Lecz jak ongiś ten, który się według ciała narodził, prześladował urodzonego według Ducha, tak i teraz.

30 Lecz co mówi Pismo? Wypędź niewolnicę i syna jej; nie będzie bowiem dziedziczył syn niewolnicy z synem wolnej.

31 Przeto, bracia, nie jesteście dziećmi niewolnicy, lecz wolnej!

Do czego jest przyrównane Przymierze z Góry Synaj, oparte na Zakonie Mojżeszowym?

w.22-24 - Przymierze Synajskie przyrównane do syna niewolnicy urodzonego według ciała.

A do czego przyrównane jest Nowe Przymierze?

w.24-28 - Przyrównane do syna wolnej urodzonego na podstawie obietnicy.

Czy może Prawo Przymierza Synajskiego obowiązywać jednocześnie z Prawem Nowego Przymierza?

Przypomnijmy sobie werset 30 zastąpiwszy w tym wersecie obrazy na Przymierza, na które one wskazują:

30 Lecz co mówi Pismo? Wypędź Prawo Przymierza Synajskiego; nie będzie bowiem dziedziczyło Prawo Nowego Testamentu z Prawem Starego Testamentu.

Dlaczego musi nastąpić zmiana Zakonu?

Odpowiedź znajdujemy w Hebrajczyków 7;12:

Hebr. 7;12 Skoro bowiem zmienia się kapłaństwo, musi też nastąpić zmiana zakonu.

Dlaczego przykazania zakonu Mojżeszowego musiały zostać usunięte?

w. 18 A przeto poprzednie przykazanie zostaje usunięte z powodu jego słabości i nieużyteczności,

19 Gdyż zakon nie przywiódł niczego do doskonałości, z drugiej zaś strony wzbudzona zostaje lepsza nadzieja, przez którą zbliżamy się do Boga.

22 O ileż lepszego przymierza stał się Jezus poręczycielem!

Jak w związku z tym zostaje nazwany zakon Mojżeszowy?

Hebrajczyków 10,1 Albowiem zakon, zawierając w sobie tylko cień przyszłych dóbr, a nie sam obraz rzeczy, nie może w żadnym razie przez te same ofiary, nieprzerwanie składane rok w rok, przywieść do doskonałości tych, którzy z nimi przychodzą.

Cieniem przyszłych dóbr!

Prawdą jest, że Chrystus nie przyszedł, aby znieść od razu zakon, ale go najpierw wypełnić.

Jednak co miało się stać, po wypełnieniu przez Chrystusa doskonale zakonu Mojżeszowego?

Galacjan 4; 4 Lecz gdy nadeszło wypełnienie czasu, zesłał Bóg Syna swego, który się narodził z niewiasty i podlegał zakonowi,

5 Aby wykupił tych, którzy byli pod zakonem, abyśmy usynowienia dostąpili.

Hebrajczyków 10,9 Potem powiada: Oto przychodzę, aby wypełnić wolę twoją. Znosi więc pierwsze, aby ustanowić drugie;

Na jak długo został ustanowiony zakon Mojżeszowy?

Galacjan 3,19 Czymże więc jest zakon? Został on dodany z powodu przestępstw, aż do przyjścia potomka...

Jak czytamy, zakon obowiązywał do przyjścia Chrystusa!

Dlatego w wersetach 24-25 znajdujemy potwierdzenie: *Tak więc zakon był naszym przewodnikiem do Chrystusa...*

A gdy przyszła wiara, już nie jesteśmy pod opieką przewodnika (czyli zakonu)

Aby lepiej zrozumieć rolę i czas obowiązywania Prawa Mojżeszowego możemy posłużyć się pewną ilustracją.

Otóż kiedy rodzi się niewiasta, podlega prawom i obowiązkom, jakie panują w domu jej ojca. Te prawa mogą być na dany czas dla niej bardzo dobre, wręcz doskonałe, aby ją wychowały, przygotowały do nowego życia z nowym prawem panującym w domu jej

męża. Kiedy więc wstępuje w związek małżeński z mężem, zostaje przyprowadzana do ołtarza przez ojca i przekazywana pod opiekę nowego przewodnika. Od tej pory prawo w domu ojca, choć bardzo dobre na dany czas, jednak spełniło swoją rolę i niewiasta musi zerwać więzy zależności i podporządkowania ojcu, aby być wierną jedynie Nowemu Przymierzu zawartemu z mężem.

Oczywiście w domu męża, nowego przewodnika mogą zostać przeniesione, powtórzone jakieś prawa panujące w domu ojca.

Jakie więc prawa zostały przeniesione do Zakonu Nowego Przymierza?

Otóż w księdze Dziejów Apostolskich mamy opis, jak Ewangelia docierała do pogan.

Wówczas faryzeusze, którzy uwierzyli chcieli zmusić pogan do przestrzegania zakonu Mojżeszowego. Czytamy o tym:

Dzieje Ap.15; 5 Lecz niektórzy ze stronnictwa faryzeuszów, którzy uwierzyli, powstali, mówiąc: Trzeba ich obrzezać i nakazać im, żeby przestrzegali zakonu Mojżeszowego. 6 Zgromadzili się więc apostołowie i starsi, aby tę sprawę rozważyć.

Jakie więc przykazania z zakonu Mojżeszowego zostały przekazane do przestrzegania przez nawróconych pogan?

w.28 Postanowiliśmy bowiem, Duch Święty i my, by nie nakładać na was żadnego innego ciężaru oprócz następujących rzeczy niezbędnych:

29 Wstrzymywać się od mięsa ofiarowanego bałwanom, od krwi; od tego, co zdławione, i od nierządu; jeśli się tych rzeczy wystrzegać będziecie, dobrze uczynicie. Bywajcie zdrowi.

Dlatego ap.Paweł wskazuje, że nie jest pod zakonem Mojżeszowym, ale pod nowym zakonem, nazywanym zakonem Chrystusowym!

I Koryntian 9;20 I stałem się dla Żydów jako Żyd, aby Żydów pozyskać; dla tych, którzy są pod zakonem, jakobym był pod zakonem, chociaż sam pod zakonem nie jestem, aby tych, którzy są pod zakonem, pozyskać.

21 Dla tych, którzy są bez zakonu jakobym był bez zakonu, chociaż nie jestem bez zakonu Bożego, lecz pod zakonem Chrystusowym, aby pozyskać tych, którzy są bez zakonu.

Czym jest ten Zakon Chrystusowy, któremu podlegam?

W Zakonie Mojżeszowym można było precyzyjnie wyliczyć ilość przykazań - 613.

Każde przewinienie miało być karane odpowiednią karą. Swoją winę można było zmyć przez złożenie odpowiedniej ofiary i zadośćuczynienie.

Teraz kiedy Chrystus złożył jedyną, wystarczającą ofiarę za mnie i zadośćuczynił za moje przewinienia mogę przyjąć Jego ulaskawienie. Dlatego czytamy:

Ewangelia św. Jana 1:17 Zakon bowiem został nadany przez Mojżesza, łaska zaś i prawda stała się przez Jezusa Chrystusa.

W Prawie Chrystusowym nie chodzi o zrobienie listy przykazań i przepisów na podstawie których możemy zostać usprawiedliwieni lub przy ich złamaniu ukarani.

Teraz chodzi o przyjęcie łaski Chrystusa i rozkochanie się w Nim tak bardzo, aby brzydzić się grzechem, nie ranić Boga i ludzi wokół siebie.

Dlaczego?

Bo teraz Jakuba 2,13b: ... miłosierdzie góruje nad sądem.

Chcemy wypełnienia Prawa Chrystusowego w naszym życiu?

Biblia daje odpowiedź jak to uczynić:

Gal.6,2 Jedni drugich brzemiona noście, a tak wypełnicie zakon Chrystusowy.

A jeśli korzystając z łaski, miłosierdzia nie będę starał się nie ranić Boga w życiu i nosić brzemion innych?

Rzymian 8,1 Przeto teraz nie ma żadnego potępienia dla tych, którzy są w Chrystusie Jezusie.

c) Nowe Prawo czyli Zakon Chrystusowy znosi poprzednią formę zakonu Bożego, wypełniając je prawem wolności, wiary, odkrywając w ten sposób pełnię Bożej woli objawionej w Nowym Przymierzu.

Niektóre z przykazań całkowicie przestają mieć znaczenie w Nowym Przymierzu, inne przechodzą z cielesnego wymiaru na wymiar duchowy (obrzezka, miasta ucieczki, odpocznienie w dniu...)

Znaki przymierzy w S. Testamencie a w N.Testamencie

<i>Znak Przymierza między Bogiem a Izraelem w S. Testamencie</i>	<i>Znak Nowego Przymierza między Bogiem a Kościołem (nowym stworzeniem) w N. Testamencie</i>
<i>OBRAZ</i>	<i>RZECZYWISTOSC</i>
<i>Obrzezka ciała</i>	<i>Obrzezka serca (duszy) Rzym.2,29, Gal.5,6, 6,15</i>
<i>Sabat (odpocznienie) ciała</i>	<i>Sabat (odpocznienie) duszy Kol. 2,16-17, Gal. 4,9-10, Hebr. 4,7-11</i>

| Jeżeli w Chrystusie został wypełniony starszy i ważniejszy znak - obrzezanie to tym |

bardziej drugi znak sabat!

Obrzezka i Sabat (odpocznienie) pozostaja wiec znakami przynaloznosci do ludu Bozego, ale przechodza ze sfery ciala na sfere duchowa.

<i>Bóg wyznaczył na siódmy dzień odpocznienie ciała (sabat)</i> <i>II Mojz.20,8-11</i>	<i>Bóg wyznaczył w Chrystusie odpocznienie (sabat) duszy</i> <i>Mat.11,28-30</i>
<i>Kto przyjmuje zakon Boży otrzymuje dzień sabatu jako znak, że należymy do Boga</i> <i>II Mojz.31,13 i 17</i> <i>Ez.20,12</i>	<i>Kto przyjmuje Pana Jezusa otrzymuje pieczęć Ducha Świętego jako znak, że należymy do Boga</i> <i>Ef.1,13-14 + Rzym.8,16</i>
<i>Zakon jest meżem ludu Bożego w Starym Przymierzu</i> <i>Rzym.7,1-4</i>	<i>Chrystus jest meżem ludu Bożego w Nowym Przymierzu</i>
<i>Ten, kto nie będzie odpoczywał w siódmym dniu poniesie śmierć (ciała) II Mojz.31,14-15 i hebr.10,28</i>	<i>Ten, kto nie będzie odpoczywał w Chrystusie poniesie śmierć (ducha)</i> <i>Hebr.10,29-30,39+3,14 + 4,3 i 11</i>

Jeszcze inne przykazania zostają zniesione w znaczeniu zniesienia ich pierwotnego znaczenia, gdyż zostają pogłębione, otrzymują zupełnie nowy wymiar, znaczenie:
Np. Grzechem nie jest już tylko fizyczne zabójstwo, ale gniewanie się na brata jest równoznaczne z zabójstwem! (Ew.Mat.5,22)